

Nr 70.

Ankom till Riksdagens kansli den 4 april 1911 kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående en undersökning om i hvad mån på kronans domäner odlad jord och bebyggda lägenheter få förfalla m. m.

(2:a Afd.)

I en inom Andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet remitterad motion, nr 243, hafva herr *C. Lindhagen m. fl.* hemställt, att Riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om en ingående undersökning, i hvad mån på kronans domäner, särskildt skogsdomäner, odlad jord och bebyggda lägenheter få förfalla, brukare och lägenhetsinnehafvare lämnas utan tillbörligt stöd i sin sträfvan för uppehållet samt jorden obehörigen undanhålles att tjäna äfven andra oundgängliga ändamål än skogsvården.

Till stöd härför har anförts följande:

»I en del föregående motioner har berörts missförhållandena å enskild feodaljord med hänsyn till otrygghet för småbrukare och lägenhetshafvare samt svårighet mångenstädes att skaffa mark för nya jordbruk och nya lägenheter för bostäder eller andra samhällliga behof.

Denna angelägenhet får emellertid ej bortskymma all uppmärksamhet, hur det i liknande fall förfares på statens egna domäner.

En allt allmännare klagan förspörjes också öfver, att äfven domänförvaltningens maktägare på många orter i mycket besjålas af ett kapitalistiskt åskådningssätt. Tillbörlig hänsyn tages icke till att gamla jordbruk och bostadslägenheter bevaras, att befolkningen på bästa sätt skyddas i sina mänskliga rättigheter eller att kronans jord i öfrigt med

omtanke står till tjänst äfven för andra ouudgängliga ändamål än skogsvården.»

Ifrågavarande motion synes närmast hafva föranledts af det förhållandet, att på kronans domäner vissa områden, hvilka förut varit odlade, blifvit utlagda till skogsmark och planterade med skog. På grund här-af och då därjämte, enligt hvad motionären uppgifver, bebyggda lägenheter å statens domäner fått förfalla, hvarigenom vederbörlig hänsyn icke tagits till intresset att bevara gamla jordbruk och bostadslägenheter, anser motionären, att en ingående undersökning af nu uppgifna förhållanden bör genom Kungl. Maj:ts försorg verkställas.

Utskottet.

Hvad först beträffar motionärens uppgift därom att å statens domäner bebyggda lägenheter få förfalla vill utskottet framhålla, dels att enligt bestämmelserna i gällande arrendekontrakt, rörande såväl kronans jordbruksdomäner som de för skogsväsendets räkning utarrenderade egendomarna, därå befintliga byggnader och tillhörande jord skola af brukarne vederbörligen underhållas, dels ock att genom besiktningar, som med viss tids mellanrum verkställas å egendomarna, skall utrönas, huru dessa till byggnader och jord skötas, hvartill kommer att de myndigheter, som handhafva den omedelbara förvaltningen af egendomarna, genom särskilda stadganden hafva sig ålagdt att öfva tillsyn öfver deras skötsel. Därest det sålunda skulle i särskilda fall inträffa, att å statens domäner byggnader och jord få förfalla, något som motionären ej visat och som enligt hvad för utskottet är känt, ej heller annat än i undantagsfall skett, torde detta varit beroende på brukarnes underlåtenhet att fullgöra sina skyldigheter och bristande tillsyn från myndigheternas sida. Om dylika missförhållanden förekomma, läser emellertid enligt utskottets förmenande Kungl. Maj:t, utan att Riksdagen därom gör särskild framställning, efter vunnen kännedom om desamma icke underlåta att vidtaga lämpliga åtgärder för deras afhjälpande.

Hvad härefter angår motionärens antydan, att odlad jord å statens domäner utlagts till skogsmark, har utskottet sig bekant, att detta i enstaka fall förekommit. Utskottet har emellertid inhämtat, att det i dessa fall i allmänhet varit fråga om smärre områden, hvilka varit af sådan beskaffenhet och haft sådant läge, att det med fog kunnat ifrågasättas, huruvida de icke varit lämpligare till skogsbruk än till jordbruk. I detta sammanhang vill utskottet ock uttala den åsikten, att igenläggandet af odlad jord och plantering af skog därå icke bör ifrågakomma, utan att tungt vägande skäl därtill föreligga.

På grund af det anförda finner utskottet den af motionären begärda utredningen icke erforderlig och får därför hemställa,

att ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 4 april 1911.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.

Reservation

af herrar grefve *R. G. Hamilton* och *S. Linders*.

Det skulle här autecknas, att herrar *Aaby A. W. Ericsson* och *G. A. E. Kronlund* icke deltagit i förestående ärendes behandling inom utskottet.
